

**“Ortadoğu’nun Geleceği Açısından Şii-Sünnî
İlişkileri Sempozyumu”
Açış Konuşması**

Basınıımızın değerli mensupları ve saygıdeğer dinleyenler! Hepiniz hoş geldiniz.

Tarih boyunca Müslümanlar arasında yaşanan en önemli farklılaşma, Şia adı altında meydana gelen mezhebî oluşumdur. Başlangıçta sadece bir kabile kavgası olarak değerlendirilebilecek bir konunun, zaman içerisinde itikadî bir hüviyete bürünerek imamet temelli bir inanç farklılığına dönüşmesi, söz konusu büyük İslâm mezhebinin teşekkülüne yol açmıştır.

Şia’nın, içerisinde barındırdığı alt kollarıyla birlikte ayrı bir mezhep olarak ortaya çıkması, bu fırka mensuplarını, bir nevi Müslüman toplumların muhalefet hareketi konumuna getirmiştir. Geri kalan Müslümanlar ise Sünnîlik adı altında bir araya gelmişlerdir. Bu şekilde Şîlik ve Sünnîlik olarak iki ana bünyeye bölünen Müslümanlar, asırlarca kendilerini meşgul edecek bir mezhep kavgasının içine girmiş oldular.

Şii-Sünnî kutuplaşması, aslında mantıkî bir temeli olmamasına rağmen, her iki kesimin de aralarındaki problemleri bir türlü çözememesi yüzünden kronik hale gelmiş bir meseledir. Hatta bu sorun belli bir dönem o kadar vahim noktaya ulaşmıştır ki, Şîlik ve Sünnîlik isimlerinin yan yana kullanılmasının zihinlerde oluşturduğu çağrışım, ancak bir çatışmayı andırır hale gelmiştir.

Müslümanlar arasındaki iç barışın sağlanması, öncelikli olarak Şîlik ve Sünnîliğin ne olduklarının bilimsel yollarla ortaya konması ve tarih boyunca oluşmuş yanlış mezhep algılarının değiştirilmesiyle mümkün olacaktır. Bu doğrultuda yapılacak her çalışma, bu yöndeki gelişmeye katkı sağlayacaktır.

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de mezhepler, İslâm dünyasının fay hatları olmaya devam etmektedir. Irak ve Suriye örneklerinde görüldüğü üzere, İslâm dünyasıyla ilgili dışarıdan yapılan politik müdahalelere en açık, manipüle edilmeye en müsait zemin, mezheplerdir. Çoğunluğu oluşturan Sünnîlik ile yine Müslümanların önemli bir kısmının mensup olduğu Şîlik ve bunların kendi aralarındaki ilişkileri bu çerçevede en dikkat çeken konular olmaktadır. Hatta Ortadoğu coğrafyasında meydana gelen her olayın bir şekilde mezhep farklılıklarıyla ilişkilendirildiğini söylemek hiç de abartı sayılmayacaktır.

Kıymetli misafirlerimiz,

Biz, son zamanlara kadar kendi iç problemlerimizi daha ziyade Batılı bilim insanlarının çalışmaları aracılığıyla öğrenip anlamaya çalıştık. Özellikle bu günlerde Ortadoğu'da meydana gelen çatışmaların analiz edilmesinde de görüldüğü üzere, olaylar daha ziyade yabancı akademisyen, gazeteci ve istihbarat elemanlarının vermiş olduğu bilgilerden yola çıkılarak tahlil edilmektedir. Söz konusu bilgiler de ya taraflı olmakta, ya da doğruluğundan emin olamadığımız yorumları içermektedir. Söz konusu akademik çalışmaların önemli bir kısmı ise daha ziyade indirgemeci bir yaklaşım sergilemekte, hatta zaman zaman da kendi belirledikleri sonuçlara ulaşmamıza neden olmaktadır. Bu çıkmazdan kurtulmanın en kalıcı yolu, bu alanda var olan birikimlerimizi bir araya getirerek eksiklerimizi ortaya koymak ve bu şekilde yeni araştırmaların önünü açmaktır. İşte kendi ülkemizde çalışmalarına devam eden akademisyenlerimizle yaptığımız bu sempozyum sayesinde daha özgün ve yararlı bilimsel faaliyetlerin önünü açma gayreti içerisinde olacağız. Yine bu çerçevede, başta Ortadoğu olmak üzere tüm İslâm dünyasının içerisinde bulunmuş olduğu son derece hassas sürecin daha sağlıklı bir şekilde aşılmasına katkı sağlayacağımızı düşünüyoruz.

Açılışını yaptığımız Şîh-Sünnî ilişkileri sempozyumu, ülkemizdeki üniversitelerde görev yapan ve aynı zamanda İslâm Mezhepleri Tarihi alanında çalışan tüm akademisyenlerin bir araya gelip tartıştığı bir koordinasyon toplantısıdır. Tamamen bilimsel kaygılarla ve bilimsel çerçevede düşündüğümüz böyle bir organizasyonun ülkemizde hatta tüm İslâm dünyasında bugüne kadar yapılmamış olması da, bu toplantıların önemini bir kat daha artırmaktadır.

Değerli konuklarımız,

Sözlerime son vermeden önce, birçok kültürel, sosyal projede olduğu gibi bilimsel çalışmalarda da büyük katkılar sağlayan, bu sempozyumun gerçekleştirilmesinde desteklerini esirgemeyen Sayın Belediye Başkanımız Muzaffer Külcü'ye teşekkür ediyorum.

Ayrıca şu ana kadar yaptığımız organizasyonlarda bizlerden desteğini esirgemeyen rektörümüz başta olmak üzere tüm Hitit Üniversitesi personeline, İlahiyat Fakültesi Dekanı ve personeline, Çorum Belediyesi Kültür müdürü ve çalışanlarına, sempozyum düzenleme kurulu arkadaşlarıma, tebliğleri veya fikirleriyle sempozyuma katkı sağlayan başta değerli hocamız E. Ruhi FİĞLALI olmak üzere tüm hocalarımıza, son olarak da davetimize icabet edip buraya bizleri dinlemeye gelen değerli konuklarımıza teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Doç. Dr. Cemil HAKYEMEZ

Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
İslam Mezhepleri Tarihi ABD Başkanı
Çorum, 27-29 Eylül 2013

